

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Commentarius in VIII libr. philosophicorum Arist.
exceptus a Michael Schweizer, mon. Salemitani professo -
Cod. Ettenheim-Münster 359**

Specius, Johannes

[S.l.], 1596

Quaestio 1a

[urn:nbn:de:bsz:31-132384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-132384)

forma quatenus nata sit; tu' uni accipim' t' ob
4 caarum q'ntu' p'partare; q'ppe cum in b'is
ta libri h'ic explicat' g'umale. Idem u'it u'ide
Tol. cu' dicit h'ic explicat' in 1° libro g'ra
tionib' & g'p'ositionu' reru' natu'z, p'ncip'is in
hoc 2do agere et p'ncip'is u'olunt' q' p'sequit'
res natu'z sunt postea in 3° de ipso motu d'ite,
De d'itione u'it u'olunt': D'itione libri u'ide apud Tol. Quod u'it
re natu'z p'p'ly et cau'is d'ip'net in p'p'riis cau'
inb' d'clarant. Ea u' occasione t'antat h'ic
quoq' et cau'is p' u'it' n'emp' et casu & fortuna
Qua' sit u'it u'olunt'
q'nd' & d' monstris explicari solit' q' mon'tra sit
q'dam quasi cau'is p'p'ly. p'p'riis u'it u'olunt'
h'ic 2do libri multa q' p'p'riis i' p'p'ly explicat'
nos ea q' p'p'riis sunt mon'ra. Quib' q' p'p'riis
comprehend' quatu' p'p'riis. Ea u'it u'olunt'
artem explicat'.

De Natura

Quartio p'a

Hic u'it u'olunt' h'ic p'p'riis quoq' p'p'ly u'it u'olunt'
u'it u'olunt' ut u'it u'olunt' h'ic p'p'ly u'it u'olunt'
in 2do p'p'ly q' p'p'riis fundam'nto 1° & 2° de p'p'ly u'it u'olunt'

dicantur combr: eode modo lib. quart. Nos p[ro]p[ri]ate
tionem u[er]isignis abarentes u[er]isignis n[on] u[er]isignis p[ro]
quosiq[ue] p[ri]ncipio n[on] t[er]m[in]o p[er] se motu u[er]isignis n[on] t[er]m[in]o
turalis. H[ab]et n[on] d[omi]ni adeo manifestu[m] est ut
A[ct]us cap[ut] u[er]isignis e[st] a[ct]us s[ic] q[ui] n[on] t[er]m[in]o
f[er]re u[er]isignis: Et n[on] a[ct]us p[ri]ncipio d[omi]ni p[ro]p[ri]ate n[on] t[er]m[in]o
a[ct]us p[ri]ncipio p[er] q[ui]dem f[er]re t[er]m[in]o id n[on] d[omi]ni t[er]m[in]o
n[on] t[er]m[in]o e[st] ut ex ip[s]is t[er]m[in]is notu[m] sit. N[on] t[er]m[in]o
q[ui] d[omi]ni h[ic] u[er]isignis e[st] p[er] h[ic] a[ct]us et t[er]m[in]o 3:

N[on] t[er]m[in]o e[st] p[ri]ncipio motu d[omi]ni q[ui] d[omi]ni in quo p[ro]p[ri]ate Def[er]re n[on] t[er]m[in]o.
d[omi]ni p[er] a[ct]us n[on] t[er]m[in]o. De d[omi]ni p[ro]p[ri]ate postmodum Def[er]re
n[on] t[er]m[in]o ex c[on]t[ra] p[ro]p[ri]ate f[er]re h[ic] d[omi]ni t[er]m[in]o.

P[ri]ncipio d[omi]ni p[ro] eodem h[ic] u[er]isignis f[er]re ac p[ro]p[ri]ate p[ri]ncipio d[omi]ni h[ic] t[er]m[in]o
lib. 1. et d[omi]ni p[ro]p[ri]ate p[ri]ncipio tam a[ct]us quam p[ro]p[ri]ate p[ri]ncipio
p[ro]p[ri]ate rei n[on] t[er]m[in]o n[on] t[er]m[in]o ut f[er]re sit. N[on] t[er]m[in]o p[ri]ncipio f[er]re h[ic] t[er]m[in]o
e[st] p[ri]ncipio n[on] t[er]m[in]o ut p[ro]p[ri]ate t[er]m[in]o ut a[ct]us
d[omi]ni p[ro]p[ri]ate simul; Inter d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni a[ct]us
d[omi]ni p[ro]p[ri]ate p[ri]ncipio: Ut in aqua calidit a[ct]us
in p[ri]ncipio e[st] in aqua p[ro]p[ri]ate in aqua: Et
cum celi nouit p[ro]p[ri]ate e[st] in celi a[ct]us in
Angelo: Aliq[ui]d simul f[er]re ut in animalib[us] d[omi]ni
h[ic] q[ui] tam a[ct]us quam p[ro]p[ri]ate p[ri]ncipio h[ic] t[er]m[in]o
n[on] t[er]m[in]o d[omi]ni ad om[n]e nota localem f[er]re.

*Combr not sumam
n[on] t[er]m[in]o Nature.*

*p[ri]ncipio d[omi]ni h[ic] t[er]m[in]o
p[ro]p[ri]ate n[on] t[er]m[in]o*

*p[ri]ncipio f[er]re h[ic] t[er]m[in]o
ut h[ic] p[ro]p[ri]ate*

Explicant verba Moyses
quiescit.

augmetationis & alterationis. Sed in
motu & quiete quidam accipiunt sane
cuius dissimilitudo ut sensus sit. Nam esse
apud motu tam ut quietis tam ut utrumque
idem sentire videtur quod aiant nam esse principium
motu & quietis principium non videtur. per se
eo certet nam esse principium motu & quietis in
nam sit principium motu & quietis per se
& quietis nam sit a nam. Quae utique. nam
mouent ut quod sunt id a nam sunt sicut anima
& lib. de anima textu 24. De id quo minus
motu mouemur localiter & utrumque non quod
nam sit causa boni omnium per se
localiter de utrumque sit ab aliqua anima.

Explicant verba
quod est.

in d. finitioe. Sed in quo nescit per se & per
Sensus est hic nam esse principium motu & quietis
causa existens in qua nam illa seu illud
apud nescit per se immediate experientia de eo modo
quo nescit solet per se per se modo dicendi per se
De quo in lib. posteriorum. Nam nam & forma
per se nam ad experientia rei nam per se
physice componit. Excludunt a finitioe

Quae excludunt ab
experientia per se

p[er] h[ab]it[us] q[ui] o[mn]ia p[ri]ncipia extrinseca motu[m] qualitate[m]
 o[mn]es i[n] effi[ci]entes, ext[er]na & i[n]stru[m]ental[es] i[n]
 re no[n] co[m]m[un]it[er] : Hinc i[te]m v[er]g[il]i n[on] d[icitur] h[ab]ere na-
 turam q[ue] effi[ci]at motu[m] caloris i[n] aqua s[ed] p[er] se
 sua i[n] sursum moveat & sic de calore. 2do
 excludunt[ur] o[mn]es p[ro]prietates p[ot]est[atis] & virtutes
 q[ue] h[ab]et rei natura[m] p[er] se n[on] p[oss]unt i[n] 2do modo
 dicendi p[er] se n[on] i[n] 1o & sic s[unt] i[n] 2da[m] de
 i[n]stru[m]entalia agendi p[ri]ncipia. Iisdem voca-
 bulis (p[ri]mo & p[er] se) excludunt[ur] et h[ab]it[us] ^{acc.}
 q[ui] s[unt] & artes : Nam h[ab]et modic[us] v[er]g[il]i p[er] se s[er]issa
 sanare p[oss]it p[ri]ncipiu[m] i[n] illo q[ui] sanationis n[on]
 n[on] est illi 1o & p[er] se s[ed] i[n] a[n]t[er]naliter accidit
 r. corp[or]i natura[m] ut sit medicu[m].
 Definitio q[ue] attinet dicendu[m] i[n] h[ab]itu e[st] Quas
 tantu[m]modo e[st] natura[m] n[on] s[ed] & forma[m] ita n[on] 2do cap[itulo] p[er] se i[n] p[ri]ncipio.
 ut : Cum i[te]m duplex natura sit altera forma altera
 natura &c. patet et vide q[uod] natura d[icitur] p[ro]ter forma[m]
 & natura[m] nulli rei alij quoniam. Dico e[st] co[m]positi Dubium
 tum e[st] natura[m] responde[n]s 1o p[er] se n[on] sic e[st] natura[m] Solutio.
 simpliciu[m] ut patet. 2do responde[n]s co[m]positu[m] i[n] p[ri]ncipio
 natura[m] diu e[st] n[on] p[ot]est natura[m] seu h[ab]itu[m] natura[m]
 p[er] se cap[itulo] 1o. Definitio p[ro]ter i[n] dicto d[icitur] p[er] se

Obiectio.

Solutio.

motus nō in a q̄dam ad formā accipendū. Ex quo
fieri apparet responso ad id q̄ obijci solet: Idem
nō est principium generationis: q̄ nōc nōa motus
& quies principii: In primis nō motus & quies
ut sic sumuntur nec proprie nec mixte ac pri
uatiue sunt generata: Deinde quod sit et autem
denik absolute sumpto falsum dicimus illud e
t eo q̄ principium est totum per generationem quom
uni nōa e ad alterum sicut generat hoc loco. Ma
nifestum q̄ est ex dictis p̄ omne sō conq̄t
nōa & formam pprie ac physice loquendo nōa
ratiō e de ois motus ab ea ut nōa t̄ p̄denti
sine — passine tm̄. (incluendo tm̄ sub passine
principii nō tm̄ nōa s̄ et formam) sine actiue
& passine simul proprie ratiōe diu. De passine
et actiue cuius nōa & forma e tm̄ principii passine
motus s̄tm̄ cōiorem sententia recte a p̄denti eor ratiōe
diu eiusq̄ motum licet ab extrinseco nempe ab ang
lo profusā ratiōe esse. Si dicat ois motus na
turalis localis t̄ terminari a quo & ad quem
caeli motus nō t̄ eiusmodi terminor. Respondet
maior e e nōa t̄ motu locali recto qualis est
motus ignis v̄g. non t̄ motu circulari qualis est
caeli motus: Quamuis in ipso et modo q̄ liquo
dicitur.

Obiectio

Responsio.

Dele terminy à quo & ad quem noty sedm ptes Et no aliquo dant
 quaterz una ps cali modo e' ni hoc loco modo qu' ni nota cali.
 ni alio licet totum calum ad equate sp fit ni eode
 loco eodem no responder cum obijct: Aloty naater
 non fit ni loco naati sp cali noty fit ni loco xa
 twali g'de. De hac re plura videant apud tal. ut voluerint:
 q 3. & amibi: q 2. art. 3. q num anima in nae
 d' finitioe g'teant edocent q 4.

De Arte — Sen rebg artificis

Quaestio 2da

Tria bi explicabimz in hac q'stione 1o Quomodo res
 naates ab artificialibz distinguantur. 2do Num
 artificiosa forma distinguit à stultis & quãtita
 te. 3to De artibz & nae effectibz. Quod ad
 1m attinet tum alijs multibz tum uo hoc potissi
 mu' discriminare res naates secerm' ab artificialibz
 q' naates sciunt principium in se ipis sicut res nae
 eo no' quo dicitur est artificiales aut minime.
 Ita Artes 1o cap. tex. 2. & 6 stb. 4to. & 12 Metaph.
 c 3. tex. 4. plura d' ip' q'bz tu' quomodo tu' à se
 discrepant ars de nae de quo no' illa' hac omu.
 tek scribit tal. ni. 2dm cap. q 6. exalificat' u'
 ac solidissime amonit: q 5. Obijcet primo.